

Цікавою є думка О. Г. Комісарова та О. І. Бойко про те, що модель забезпечення особистої безпеки поліцейського та застосування ним сили дозволяє показати послідовність розгортання ситуації за умов застосування поліцейським впливу (сили), особливо враховуючи той факт, що вона (ситуація) є динамічною і постійно змінюється. Розроблена науковцями модель не передбачає, що поліцейський повинен застосовувати або динамічний, або лінійний підхід у частині застосування сили, що, у свою чергу не означає, що він повинен обов'язково застосувати один із засобів впливу, перш ніж переходити до іншого [3].

Тож, виконання службових обов'язків поліцейськими пов'язане з реальною загрозою їхньому життю та здоров'ю. У кожній спеціальній операції, а також при повсякденному несенні служби, особовому складу органів внутрішніх справ доводиться діяти в обстановці реальної небезпеки [1]. Для забезпечення особистої безпеки та виконання завдань, покладених на працівника поліції, законодавство, яким він керується, повинно постійно вдосконалюватися, викорінюючи певні прогалини та неузгодженості, які досить часто розглядають правники у своїх наукових працях.

Список бібліографічних посилань

1. Мукоїда Р. В. Правові основи застосування спеціальних засобів. *Юридичний бюлетень*. 2015. Вип. 1. С. 100–106.
2. Осадчий В. І. Кримінально-правова складова регламентування поліцейських заходів примусу в Законі України «Про Національну поліцію». *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. 2015. № 4. С. 154–160.
3. Комісаров О. Г. Бойко О. І. Теоретико-правова модель застосування заходів примусу Національною поліцією. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Спецвип., ч. 2. С. 120–124.

Надійшла до редколегії 08.04.2019

УДК 34.06:351.74+355.426

А. О. ЗАБЛОЦЬКА,

курсант факультету економіко-правової безпеки

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Р. Г. Валєєв, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ ЗАСОБІВ, СПОРЯДЖЕНИХ РЕЧОВИНАМИ СЛЬОЗОГІННОЇ ТА ДРАТІВНОЇ ДІЇ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД

Робота на підставі закордонного та вітчизняного досвіду застосування поліцейськими засобів, споряджених речовинами сльозогінної та дратівної дії, визначає окремі тактичні засади їхнього використання.

Ключові слова: спеціальні засоби; засоби, споряджені речовинами сльозогінної та дратівної дії; тактика примусових поліцейських заходів.

Охорона публічного порядку та забезпечення публічної безпеки при проведенні масштабних заходів, змагань місцевого та регіонального рівня під час яких досить часто виникають масові заворушення, де можуть відбутися факти групового порушення публічного порядку та масові заворушення. Охорона публічного порядку необхідна й при проведенні концертів, мітингів, демонстрацій та інших заходів, характерною особливістю яких є участь великої кількості людей. Законом України «Про Національну поліцію» а саме: статтею 2 визначено коло завдань поліції, одним з яких є – забезпечення публічної безпеки і

порядку. Проблеми припинення порушень публічного порядку при проведенні масових заходів є актуальними і характерними для поліції всіх країн світу. Цим фактом зумовлена необхідність дослідження даного питання, керуючись міжнародною практикою та стандартам із застосування спеціальних засобів, зокрема, газових балончиків.

Щодо наукової розробки даного питання слід відмітити наступне: теоретичними та практичними дослідженнями розпилення рідин та газів займалися такі вчені, як С. О. Донченко, В. О. Лоторєв, В. О. Михальовий, А. П. Шевчук, В. Д. Шиян, В. В. Шостак, І. В. Чайка та інші, у тому числі зарубіжні науковці. У відповідних наукових працях, зокрема, наведено методики оцінки індивідуального та соціального ризику на відкритих майданчиках, в умовах міської забудови під дією таких чинників, як надлишковий тиск, гранично-допустима концентрація речовин, що розпилюються тощо, а також розробка основних методик та положень щодо тактичного застосування газових балончиків при виконанні службових повноважень [2, с. 10–11].

Аналізуючи окремі тактичні засади використання газових балонів, закордонні фахівці [1, с. 7–8] виокремлюють декілька цілей застосування. Вони використовуються для безпечного розгону правопорушників і дозволяють поліції відновити публічний порядок і право вільно рухатися.

Приклади включають видалення протестувальників, які незаконно блокують/забарикадують дороги або доступ до громадських будівель, парків або події. Обмеження свободи пересування в більшості правових систем є незаконним і забезпечує правову основу для розгону протестувальників. Тактичне використання газових пристроїв є тим найбільш виваженим та ефективним інструментом, якщо натовп відмовляється розійтися мирно. При цьому завжди необхідно мати на увазі пропорційність у застосуванні сили та інші законодавчі вимоги щодо застосування заходів примусу.

По-перше, застосування засобів, споряджених речовинами сльозогінної та дратівної дії, як і застосування будь-якого спеціального засобу, визначеного ст. 42 ЗУ «Про Національну поліцію», вимагає від працівників поліції попереднього попередження про застосування до особи, групи осіб такого заходу [4].

По-друге, слушним буде відмітити той факт, що при роботі з газовими балончиками поліція повинна бути обережною у позиціонуванні пристрою. Потрібно завжди залишати ясний маршрут виходу, щоб натовп розійшовся.

По-третє, присутність жінок і дітей має бути розглянуто перед запуском. Додатково відстань між натовпом і також слід брати до уваги, щоб уникнути неефективного використання газових балонів через погану оцінку відстані, наприклад, якщо натовп за межами діапазону пускових установок.

Вважаємо за необхідне зазначити, що є ризики, пов'язані з тактичним використанням газових балончиків. Приклади включають:

- Вони можуть бути дефектними, тобто не випускати газ. Хоча це малоімовірно але ризик не може бути знижений.
- Явища погоди, такі як несподіваний вітер, можуть підірвати газ від натовпу або навіть назад до одиниці публічного порядку.
- Натовп може забрати газові засоби і викинути з групи.
- Чутливі будівлі (школи, адміністративні та політичні приміщення...) близькі до демонстрація може бути забруднена неточним запуском газу
- Каністри сльозоточивого газу, що проникають у будівлі (ризик пожежі)
- Вплив газу на людей та ін.

Слушним буде зазначити малодослідженість цього питання, та недостатня увага приділена законодавчому регулюванню цього заходу. Тому розроблення планів, планування навчальних заходів, тренінгів з урахуванням досвіду провідних країн. Вважаємо, що з метою розвитку практичних навичок поліцейських з забезпечення публічного порядку, з використанням спеціальних засобів, існує нагальна необхідність розробки та проведення додаткових занять, тренінг, та інших навчально-виховних заходів, що забезпечили якісне виконання працівниками поліції повноважень, покладених на них законом.

Список бібліографічних посилань

1. Public Order Management. Tactical Use of Gas Canisters. UN Peacekeeping PDT Standards for Formed Police Units. 1st ed. 2015. URL: <http://repository.un.org/bitstream/handle/11176/387390/Tactical%20use%20of%20Gas%20Grenades.pdf> (дата звернення: 15.03.2019).
2. Шиян В. Д. Тактика застосування аерозольних генераторів при проведенні заходів забезпечення громадського порядку. *Сучасна спеціальна техніка*. 2009. № 2. С. 16–26.
3. Шиян В. Д., Сторожук І. П. Застосування спеціальних засобів для забезпечення громадського порядку, проведення масових заходів: аналіз, методика, тактика. *Вісник Академії управління МВС*. 2010. № 4 (16). С. 122–128.
4. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 15.03.2019).

Надійшла до редколегії 17.03.2019

УДК 378.147/355.23

О. В. ЗАЙКА,

*курсант факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

Науковий керівник:

*О. М. Лопасєва, старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ У ВОГНЕВІЙ ПІДГОТОВЦІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Розглядається використання засобів комп'ютерної техніки у вогневій підготовці поліцейських, з метою покращення рівня знань та умінь як складової професійної підготовки майбутніх офіцерів поліції,

Ключові слова: професійна підготовка, вогнева підготовка, поліцейські, вогнепальна зброя, комп'ютерна техніка, інноваційні технології, навчання.

21 століття – епоха технологічних звершень людства. Наразі наше суспільство не стоїть на місці й комп'ютерні технології дають нам можливості використовувати їх в абсолютно різних сферах діяльності людини. Ці технології не оминували й такий напрямок навчання як вогнева підготовка у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України.

«Вогнева підготовка», як навчальна дисципліна є невід'ємною ланкою у формуванні спеціальних професійних здібностей працівників Національної поліції та інших підрозділів міністерства внутрішніх справ України.

На нашу думку, метою вивчення цієї навчальної дисципліни є розвиток практичних навичок володіння та використання вогнепальної зброї майбутніми працівниками поліції, формування їх світогляду та готовності захищати свою державу.

Для найкращої підготовки курсантів навчальних закладів зі специфічними умовами навчання і для формування в них спеціальних навичок з вогневої підготовки, були впроваджені нові інноваційні технології. А саме, комп'ютерно-тренажерних і тренажерних засобів у навчальний процес на кафедрах, що займаються вогневою підготовкою [1, с. 30].

Система підготовки курсантів, яка на сьогоднішній день існує, не повністю враховує те, що вогнева підготовка є тією невід'ємною частиною професійного знання у формуванні особистості, яка в подальшому буде виконувати роль захисника нашої країни.

У закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС України існує два основних етапи навчання вогневій підготовці – теоретичний та практичний.